

GRZEGORZ RUBIN

Instytut Edukacji Muzycznej UKW w Bydgoszczy

Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa
pt. *Kto chce zapalać innych,*
sam musi płonąć
O relacji mistrz – uczeń
W 85. rocznicę urodzin
Profesora dra hab. Leona Markiewicza

Pod tym długim tytułem odbyła się w dniu 29 października 2013 roku w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach konferencja dotycząca relacji mistrz – uczeń. Bezpośrednim pretekstem do jej zorganizowania była 85. rocznica urodzin wieloletniego pracownika Akademii, prof. dra hab. Leona Markiewicza. Na konferencji wystąpili muzycy, muzykolodzy, pedagodzy, psychologowie i teoretycy muzyki z różnych ośrodków akademickich Polski: Bydgoszczy, Cieszyna, Gdańska, Katowic, Olsztyna.

Obecny na konferencji Jubilat, Leon Markiewicz, urodził się w 23 września 1928 roku w Wilnie. Studia muzyczne odbył w katowickiej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w latach 1949-1955. Studia ukończył na dwóch wydziałach: pedagogicznym i teorii muzyki. Pracę magisterską na wydziale teoretycznym – na temat *Kunst der Fuge Jana Sebastiana Bacha* – napisał pod kierunkiem prof. Adama Mitschy. Po ukończeniu studiów rozpoczął pracę w PWSM w Katowicach. Forma fugi interesowała go w dalszym ciągu. Poświęcił jej swą rozprawę doktorską pt. *Forma fugi u klasyków wiedeńskich*, którą napisał pod kierunkiem prof. Zofii Lissy. Obrona rozprawy odbyła się w roku 1970 na Uniwersytecie Warszawskim. Dzięki niej uzyskał on tytuł doktora nauk humanistycznych. Swą pracę habilitacyjną poświęcił nestorowi i twórcy katowickiego środowiska kompozytorskiego Bolesławowi Szabelskiemu. Habilitował się w roku 1997 w Instytucie Sztuki Polskiej Akademii Nauk na podstawie rozprawy *Bolesław Szabelski – życie i twórczość*.

W roku 1984 uzyskał tytuł profesora sztuki muzycznej. Wykładał m.in. teorię i historię muzyki, pedagogikę instrumentalną, edukację muzyczną oraz prowadził wykłady monograficzne i seminaria magisterskie. W katowickiej uczelni

pełnił wiele zaszczytnych funkcji: od kierownika Katedry Teorii Muzyki, kierownika Katedry Problematyki Wychowania Muzycznego, po funkcję prorektora i rektora PWSM. Ponadto współpracował także z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Częstochowie. Jubilat nie ograniczał się do pracy pedagogicznej. Aktywnie uczestniczył w ruchu amatorskim, działał w Zarządach Stowarzyszenia Polskich Artystów Muzyków i Stowarzyszenia Wychowania Muzycznego (ISME – sekcja polska), a od roku 1964 w Sekcji Muzykologów Związku Kompozytorów Polskich.

Profesor Leon Markiewicz jest autorem licznych książek i artykułów o charakterze muzykologicznym, a także publikacji na tematy związane z edukacją i wychowaniem muzycznym. Spośród jego bogatego dorobku naukowego wyliczyć należy takie książki, jak: *Michał Spisak 1914-1965; Grzegorz Fitelberg – życie i dzieło; Bolesław Szabelski – życie i twórczość; Zdenko Karol Rund (1889-1962) kapelmistrz, kompozytor, pedagog*. Za swą wielopłaszczyznową działalność został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (1997), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1979), a ponadto wielokrotnie otrzymywał nagrody Prezesa Rady Ministrów czy Ministra Kultury i Sztuki.

Inicjatorką konferencji i jej główną organizatorką była adiunkt dr Grażyna Darłak, kierownik Zakładu Edukacji Muzycznej. Konferencję otworzył Jego Magnificencja Rektor AM w Katowicach prof. Tomasz Miczka, a wprowadzenia do konferencji dokonała dr G. Darłak. Ona też przedstawiła program konferencji i sylwetkę Jubilata. Pierwszą część obrad prowadziła prof. dr hab. Jolanta Szulakowska-Kulawik. Kolejno referaty wygłosili:

- adt dr Grażyna Darłak (AM w Katowicach), *Profesor Leon Markiewicz w 85. rocznicę urodzin*;
- prof. dr hab. Jadwiga Uchyla-Zroski (UŚ), *Aksjologiczne aspekty portretu nauczyciela w wybranych teoriach*;
- adt dr Magdalena Kleszcz (UŚ), *Aksjologiczne aspekty relacji interpersonalnej typu mistrz – uczeń*;
- adt dr Krystyna Koziółek (UŚ), *Przyjaźń i troska. Horyzont relacji mistrz – uczeń*;
- adt dr Krzysztof Maliszewski (UŚ), *Ryzykowne spotkania. Anatomia (nie)obecnego mistrzostwa*.

Po 30-minutowej przerwie na kawę nastąpiła druga część obrad. Wystąpili w niej referenci z Katowic:

- adt dr Małgorzata Łaczyk (UŚ), *Autorytet nauczyciela – refleksja o jego znaczeniu w kontekście reifikacji relacji osobowych i zjawiska osamotnienia młodzieży*;
- dr Danuta Krzywoń (UŚ), *Rola autorytetu w kształtowaniu się tożsamości zawodowej nastolatków*;

- st. wykl. mgr Aleksandra Bilińska-Słomkowska (AM w Katowicach), *Wyzwania współczesnej edukacji artystycznej*;
- adt dr Ludwika Konieczna-Nowak (AM w Katowicach), *Ach, ta dzisiejsza młodzież – mistrzowie młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym*.

Po przerwie obiadowej obrady odbyły się w sekcjach tematycznych. Sesję III prowadziła prof. dr hab. Jadwiga Uchyla-Zroski. Wystąpili kolejno:

- mgr Joanna Krupska (AM w Gdańsku), *Dylematy młodego pedagoga*;
- adt dr n. med. Marcin Leśniewski (Śląski Uniwersytet Medyczny), *Akuszeria jako pojęcie opisujące paradygmat relacji mistrz – uczeń w procesie kształcenie*;
- prof. dr hab. Katarzyna Krasoń (AM w Katowicach, UŚ), *Autorytet, bedeker czy współtwórca spotkania – kilka słów o intersubiektywnie pojętej edukacji teatrem i działaniach animacyjnych*;
- dr hab. Magdalena Dziadek (UJ), *Autorytet krytyka muzycznego*;
- asyst. mgr Łukasz Michalski (UŚ), *Gra powtórzeniem, czyli pedagogia wirtuozerii*;

Sesję IV prowadziła prof. Iwona Melson. Uczestniczyli w niej:

- adt dr Anna Stachura-Bogusławska (Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie), *Władysława Markiewiczówna – pianistka, kompozytorka i „pedagog z sercem”. Wspomnienie w 30. rocznicę śmierci*;
- adt dr hab. Elżbieta Grodzka-Łopuszyńska (AM w Katowicach), *Maestra – rzecz o prof. Stanisławie Marciniak-Gowarzewskiej*;
- adt dr Marlena Winnicka (UKW), *Feliks Nowowiejski, Jan Michał Wieczorek. Dwa pokolenia mistrzów-pedagogów*;
- adt dr Ilona Dulisz (UW-M), *Misja wychowawczo-patriotyczna w działalności artystycznej Feliksa Nowowiejskiego*;
- adt dr Magdalena Stochniol (AM w Katowicach), *Mój najważniejszy nauczyciel – Jan Sebastian Bach. Sofia Gubajdulina o swojej twórczości*.

Zwieńczeniem części naukowej była dyskusja nad referatami. Podsumowała ją dr G. Darłak, a słowa podziękowania za zorganizowanie konferencji wyraził jej bohater – prof. dr hab. Leon Markiewicz.

Konferencję zakończył uroczysty koncert jubileuszowy. Odbył się o godz. 19.00 w auli katowickiej Akademii. Jego wykonawcami byli studenci i pedagodzy AM w Katowicach. Koncert otworzył Zespół Wokalny „Dziamble” z Chorzowskiego Centrum Kultury. Zespół wykonał między innymi 6 piosenek dziecińczych W. Lutosławskiego oraz kompozycje innych kompozytorów. Poza tym na koncercie wykonano utwory Michała Spisaka (*Sonata* na skrzypce i fortepian), Karola Szymanowskiego (*Preludium nr 2 op. 1* na fortepian oraz *Rymy dziecięce*

op. 49), Aleksandra Głazunowa (*Novelettes* op. 15 na kwartet smyczkowy), Mieczysława Karłowicza (pieśni), Witolda Lutosławskiego (*Wariacje na temat Paganiniego na dwa fortepiany*).

Po koncercie odbyło się spotkanie z Jubilatem – prof. drem hab. Leonem Markiewiczem. Ponadto konferencji towarzyszyła wystawa poświęcona dokonaniom bohatera konferencji prof. Leona Markiewicza.